

JAUNAIS ČEĻS

AGROFIRMAS «SARKANAIS OKTOBRIS» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

Cena 2 kap.

Balsosim par savu deputātu!

Rīt no jauna doslīmēs plē vēlēšanu urnām, lai galīgi izlemtu, kas tad būs par PSRS tautas deputātu Daugavpils 709. teritorialajā vēlēšanu apgabalā. Atkal noslēdzies spraigs darba cēliens kandidātiem un viņu iuzticības personām, kolektīviem, kuri viņus izvirzīja, un arī vēlētājiem, kuri ir domājuši un sprieduši, par ko atdot savas balsis. Izvēle šoreiz ir plaša — 4 pretendenti uz vienu vietu, uz mūsu atzinību un iuzticību. Viens ir biežāk un uzstājigāk tīcīs ar vēlētājiem, par viņu kandidatūru izšķiests vairāk papīra un burtliču darba tipogrāfijās, par citu mazāk, viens ir nobriedušāks un pierē dzējušāks, cits jaunāks. Ejot pie urnām, mēs droši vien atcerēsimies veco parunu, ka ne viss ir zelts, kas spīd, un tas palīdzēs nobalsot par Isto deputātu!

LAI LABI VEICAS!

Uzvaras maijs

Iet gads pēc gada, taču laiks nespēj izdzēst no atmiņas to prieķa spozmi, kurju atnesa 1945. gada 9. maijs. Asinānais, briesmīgais karš bija beidzies, un Uzvaras dienā skanēja vairs tikai svētku valzes, vēstidas, ka sācies miera un jauncelmes darbs.

Iet gads pēc gada, taču nesadzīst sirdi sāpe par zaudētājam dzīvibām, bojā gājušiem tuviniekam un ciņu biedriem. Koncentrācijas nōmetnēs, frontes ceļos, kara hospitalos apdzisa viņu dzīvibas līesma. Uz viņu svētājam atdusas vietām neaizaugs tautas piemiņas taka.

Ari Riebiņu clemata ikgadējos Uzvaras svētkus tradīcionali ievādīja sēru mitiņš fašisma upuru kapos.

Bet 6. maija vakarā — agrofirmas «Sarkanais Oktobris» Kultūras namā notika svētku svīnas. Zālē bija pulcējušies kara un darba veterāni, viņu tuvinieki, Riebiņu vidusskolas audzēknī, citi interesenti.

Pavisam mūsu agrofirmā dzīvo un strādā 33 Lielā Tēvijas kara veterāni un seši Afganistanas kara dalībnieki. Viņiem bija sagatavotas piemiņas veltes un ziedi.

Svētku referātu nolasīja agrofirmas tautas kontroles grupas priekšsēdētājs Ivans Staričenoks. Viņa runā par pagātnes dižo notikumu iestājējās arī mūsu šodienas pārbūves atbalsis.

Lielu svētku reizē istais brīdis godināt arī tos, kas ar savu darbu izpelnījušies ievērību vi-

sas Pādomju Savienības mērogā. Par panākumiem lauksaimnieciskajā ražošanā PSRS Tautas saimniecības sasniegumu izstādes galvenā komiteja apbalvojusi 1988. gada izstādes dalībnieku — mūsu agrofirmas kolhoza otrā ražošanas iecirkņa kolektīvu, piešķirot tam II pakāpes diplomu un televizorū «Elektronika C-401 M». Sudrabā medajas un 150 rubļu naudas prēmijas saņēma šī iecirkņa priekšnieks Fjodors Gromovs un mehanizators Vasilis Abajevs.

Taču ar to šo svētku gavilnieku saraksts vēl nebeidzās. Agrofirmas generāldirektors Romualds Kavinskis atrada labu vārdu ikvienam, pasniedzot medalias «Darba veterāns» — pateicību par ilggadēju un apzinīgu darbu, pavisam — 31 cilvēkam. Ziedi — no kolektīva, no kolēģiem, no tuviniekam. Bija patikami vērot, kā, piemēram, Zinaidi Meliukāni lieļajā dienā sveica dēls Māris, Jevgēniju Sivcovu un Jeļikferiju Stepankovu — mazbērni. Diena, kad godina viņu miljos cilvēkus par krietošo darbu mūžu, bija visu rāzeno gīmenu svētku diena, darba tīkuma slavīnājums.

Un tad sekoja svētku koncerts. Ari tā jau ir tradīcija, ka Uzvaras svētku svīnas agrofirmas pašdarbniekiem ir pārskats par gada darbu, savā veida atskaitē. Bērnu deju kolektīvs priecēja skatītājus ar savu dabisku atrāsību. Nav nemaz tik

vienkārši apgūt dejas soļus, neizjaukt to ritmisko zīmējumu. Val tāpēc ansamblu nebija zēnu?

Sevišķi daudz aplausu izpelnijs pieaugašie dejotāji — agrofirmas kultūras nama jauniešu un siera rūpniecas deju kolektīvs. Jāteic, ka abi ansamblu bija vienlīdz mundri un pievilcīgi. Braša stāja, iznesība, prasme «izteikt» dejas raksturu ar komisma elementiem — lūk, tās pozitīvās ieziņas, kas raksturīgas abiem mūsu dejotāju kolektīviem.

Dailasitājus šoreiz pārstāvēja skolēni, kuru skandētās dzegas rindas atkal atgrize skatītājus skarbajās un cildenajās kara dienās, atgādināja — tautas varondarbs ir nemirstīgs.

Programmas daudzveidību vairoja divi mūzikas kolektīvi, — kultūras nama etnogrāfiskais un vokāli instrumentāla ansamblis. Repertuāra izvēle bija lietprātīga: folkloras tradīciju kopējais tiecās bagātināt priekšstatu par tautas mākslas neizsmēlamību un atskanoja vairākas mazpazīstamas tautas dziesmas, bet vokāli instrumentāla ansambla mūzikā ļāva sirdim rezonēt plaši pazīstamu estrādes melodiju ritmos.

Uzvaras svētki šoreiz visiēm bija atnākuši ar labi padarīta darba apziņu. Zemkopībā — ar apsētiem tīrumiem, pašdarbniekiem — ar pielocītu dziesmu un deju pūru.

M. AUSTRUMA

nās, daudziem — pirmā iepazīšanās ar Latviju un tās cilvēkiem. Savukārt mums — savdabīgs nacionālo kultūru sniegums, ne tālrāju ekrānos, bet tepat — pilsētas ielās, laukumos un zālēs. Neaizmirstamas kļuva festīvālā viesu tikšanās ar saviem vienaudžiem rajona skolās.

Miers, draudzība — šie vārdi skanēja bieži. Gan sarunās, gan dziesmās. Redzot tikšanās, sašķarsmes prieku un šķiršanās asaras, ikvienam radās pārliecība, ka tie ir patiesi, no sirds teikti un veleti un ka TAUTU DRAUDZĪBA šiem skolēniem ne-

būs tikai svētkos lietojamī vārdi, bet ikdienas pārliecība.

ATTELĀOS: preliešus ar savas tautas deju un dziesmu iepazīstību Nukusas pilsētas delegācija; jautra kadrila Možaiskas skolēnu izpildījumā; dejotāja Nadira Šajos svētkos bija viņu milule; bet mēs — no Ašbādas; skan turkmēnu dziesmas; Orlova ielas svētkos.

S. JOKSTES teks,

J. SILICKA foto

Nolikums

par ievietošanu kolhoza «Sarkanais Oktobris» Goda plāksnē.

Goda plāksnē tiek ievietoti to ražošanas pirmrindnieku portreti, kuri aktīvi piedalās sabiedriskajā dzīvē. Ievietošana tiek izdarīta pēc kolhoza valdes lēmuma, pamatojoties uz darba kolektīvu padomju, lēmumiem, kā arī sabiedrisko organizāciju priekšlikumiem par gada darba rezultātiem.

Personas, kuru portreti ievietoti Goda plāksnē, saņem atlīdzīgas apliecības un naudas prēmiju 50 rbl. apmērā.

GADI UN
CILVEKIPIEREDZE UN
DAREMILESTIBAPASAULE REDZĒS —
APBRINOS

BEZ BIKSTISANAS

ZEMNIEKS GRIB
BUT PATSTAVIGS

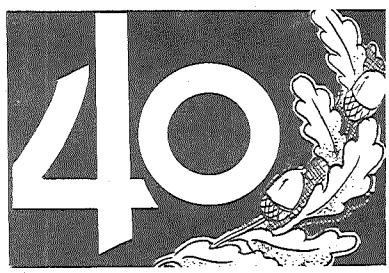
DABIGAS ZALES

KA DEG TAVA PAVARDA
UGUNSNO JAUNA IEPAZITĀIS
NOVADSKOLHOZA ROTA —
KAUSA

2. lappuse

3. lappuse

4. lappuse

Gadi un cilvēki

- * 4. turpinājums
 - * 1956. GADS
 - * 4. janvāris:
 - lielai grupai kolhoznieku personīgo govju uzturēšanai izsniegt pa 100 kilogramiem sienā un tīkpat daudz salmu;
 - Janīnai Radzivilovičai piešķirt darbadienas par bērnu kopšanu.
 - * 6. februāris:
 - kartupeļu pārlašanā par stundu darba aprēķināt 0,10 darbadienas;
 - par viena vezuma grants izvešanu aprēķināt 0,25 darbadienas.
 - * 5. marts:
 - iepirkst no kolhozniekiem linus virvju vīšanai;
 - nopirkst autopiekābi par 5220 rubļiem;
 - neierakstītās darbadienas noņemt brigadierim un ierakstīt V. Gvozdevam;
 - ieturēt no V. Sabanska 10,5 rubļus un noņemt 42 darbadienas tādēļ, ka 30 dienas slimojas zirgs.
 - * 20. marts:
 - komandētajiem uz pilsētu diennaktī maksāt 10, uz laukiem — 5 rubļus, komandētajiem uz Aglonu — 10 rubļus un aprēķināt izstrādes dienas;
 - kantora darbinieku štatus samazināt par 2 vienībām;
 - lielai grupai kolhoznieku piešķirt kokmateriālus ēķu remontam.
 - * 7. aprīlis:
 - ik pēc piecām dienām uzskaitīt piena tīrības rādītājus visās govju grupās;
 - izsniegt prēmijas par tīrību un kārtību cūku fermā, tuvākajā laikā uzcelt dzīvojamo māju cūkkopējiem;
 - apzinātājiem kolhozniekiem piešķirt atbalīnājumus, mājasmātēm izstrādes dienu minimumu noteikt 100 apjomā, labiem strādniekiem piešķirt vienu brīvdienu nedēļā;
 - apstiprināt revīzijas komisijas aktu par to, ka no 29 aitām nocirpti 28 kilogrami vilnas.
 - * 20. jūlijs:
 - izsniegt 1. Valteram 150 rubļus par jaunās govju novietnes izglābšanu no negaisa.
 - * 22. augusts:
 - zirgs turēt mājās nav tiesību ne kolhozniekiem, ne posmu vadītājiem, ne brigadieriem, pēc darba tie jānodod zirkopējam.
 - * 22. oktobris:
 - 15 procentus no noraktajiem kartupeļiem piešķirt tiem kolhozniekiem, kuri piedalīties novāksānā, vai atlīcīgi maksāt naudā — 53 kapeikas par kilogramu;
 - izsniegt aunu prēmijā tām brigādēm, kurus kartupeļus novāks līdz 27. oktobrim;
 - aprēķināt izstrādes dienas J. Veigulim par atrašanās laiku militārajās apmācībās.
 - * 5. decembris:
 - brīdināt ...kolhozniekus un atjaunot viņiem agrāk noņemtās izstrādes dienas;
 - par šķūna patvarīgu nojaušanu iekāset no Jeremeja Guseva ūdens ēkas bilances vērtību — 900 rubļus;
 - lūgt kreditu no Preiļu lauksaimniecības bankas 20 tūkstošus govju kūts būvniecības pabeigšanai.
 - * 20. decembris:
 - pilnībā noslogot linu agregātu, strādāt svētdienās, lai februārī varētu pabeigt linu apstrādi;
 - uzlikt soda naudas K. Tolstopjatovam un T. Tolstopjatovam, kuru aitas stāgāja pa rūdziem;
 - noņemt S. Šalkovskim 10 izstrādes dienas par F. Šangeja piedzīšanu;
 - darba nespējīgajam G. Patrejeva dēlam piešķirt pabalstu pa 10 kilogramiem graudu mēnesi.
- Turpinājums sekos

Kā silda tava pavarda uguns?

Mēs runājam: «leikurt pavarda uguni», «Mājas pavarda glabātāja», liejojam citus līdzīgus izteicienus. Senās dienās šīm, kā zināms, nepavisam ne vieglajam darbam palīdzēja labie mājas gariņi. Pazīstamajam mūsdienu latviešu publicistam Ēriksam Hābergam ir stāstījis, kurā kāda zemniece, beidzot tikusi pie moderna un gaiša dzīvokļa, šķirdamās no savas piedūmošas un vecās mājas, kur gadiem ilgi siltajā aizkrāsnē dziedājis circenis, nozēlo, ka to nevar panemt līdzī, tur aiziesot bojā gaišajos plašumos. Bet ko lai dara? Ne visu mūžu arī latgalu zemniekiem, kā jebkuram citam, mitināties tēva mājā, kura sayu mūžu jau nokalpojusi, lai arī tā dārga un mīla sirdij, lai pēc tam visu mūžu mociņi nostalgija. Mūsdienu zemniekiem nav par skādi atcerēties Sūnu ciemu, par kuru stāsta Andrejs Upīts, un veidot gaišāku savu dzīvi, mo-

dernāku. Bet ko darīt ar tiem «pēdējiem mohikāniem», kuri vecumdiens ietiepīgi turas pie savām «dzīmtajām mājām», lai arī laika zobs tām un citām ēkām ap pagalmu paspējis uzlikt «stikla jumtus», tas ir, cauri segumam raugās debess tālais zilums. Kuriem, nesot savu lielo gadu nastu, pašiem vairs nav spēka turēt savās kūtiņas vairāk un citus mājkustonušus, kā tikai pieticīgos suni un kakli. Viņi vēl joprojām nevēlas saprast, ka spēkus vairs nav iespējams atgriezt, ka vecums ieņemtās tādās stadijā, ko jau sauc par dziļo, un mājas gariņi kopā ar circeniem aizgājuši citur, prom no aizkrāsnēs, jo trūkst malkas, lai māju turētu siltu, lai pavardā allaž jautri rūktu liesmas, kurš, kā viņem šķiet, vēl tikai vakar nebēdīgi plāksnīja liesmīnas, ienesa patīkamu mājīgumu, kad māju piepildīja cilvēku balsis. Sievietes, ko daudzina par

skaisto un vājo dzimumu, ir spēcīgākas par vīriešiem. Cik vēl saglabājies tādu viensētu apartu un apšētu lauku vidū, kuros dzīvo vienītās vecmāmiņas, vienas pāšas ar savām atmiņām. Viņas ir ārkārtīgi iepriecinātas, ja ērejas suns: nāk kāds ciešiņš, dzīva dvēsele pārkāps sieksni. Plītīja pussabrukšajā mājoklī dūmo, tie no krāsns pazaudējuši celu uz dūmuļu un klīst pa istabām, no kā to sienas un griesīti kļuvuši melni. Logi izjodzījušies gluži kā svētā Vita dejā, durvis neveras, pat grūzamas ar plecu, un izskata pēc tiek piekabināta atslēga, lai nācēju brīdinātu, ka zemnieces nav mājās. Dzīve tai gājusi garām. Citi klausās radio un skatās televīzijas pārraides, pie izdevības pastādītām par deputātu kandidātiem vai ciemām dienas jaunumiem, bet to valda klušums. Garām aizsteidzas stabī ar elektropārvades līnijām plē-

cos, bet šajās aizmirstajās mājās dūmo petrolejas lampas. Mūsu kosmisko lidojumu laikā ne tikai ziepes un cukurs jāiegādājas uz tāloniem, bet arī petroleja ir dārga un reti dabujama manata un jātaupa.

Tagad ir modē runāt un spriest par pagājušo gadu simteni. Lāstījam laikam jau sācis likties, ka arī šo rindu autors iemaldījies pagātnē. Nepavism, nē — tā ir reāla mūsu diena. Netālu smagie traktori kārpa zemi, ar platiem novadgrāvjiem izdalījo biosfēru, apjodziņami veco kapsētu, nojaukuši senos tilpiņus, pa kuriem uz turieni stāgāja vecās sievīnas, kas dzīvo šajās mājās. Ilgi mani «pēdējās mohikānes» aicināja atbrukt uz Lielajiem Rumpiem, biju arī ieradies, bet tikai nesen izdevās viņas atlast mājās.

Ne jau aiz dīkdienības, ne cerēdams kādu iezīlināt,

BEZ BIKSTIŠANAS

Vispirms par biedru skaitu. Mūsu iecirkņu priekšnieki un citu apakšvienību darba kolektīvu vadītāji bez jebkādas lielas iestāstišanas un pierunāšanas savāca cilvēku rakstus zem kolektīviem ie sniegumiem ar lūgumu uzņemt viņus šajā organizācijā. Zemnieks arī sāk just, kāds spēks ir vienībā. Tad kāpēc gan to neatbalstīt ar personisku līdzdalību?

Vienā no visdaudz skaitīgākajām rajonā bija Lenīna kolhoza Lauksaimnieku savienības iniciatīvas grupa, kas savienības dibināšanas brīdī noapaļojoj sasniedza dienus simtus cilvēku. Kolhoznieku kopsepulce nojēma, ka Lenīna kolhozs iestāsties savienībā arī kā kolektīvais biedrs.

Lai uz kongresu noklūtu pēc iespējas vairāk rajona saimniecību pārstāvju, iepriekšēji paši izvirzīja tākai dienās delegātus — kolhoza priekšsēdētāju Peteri Barkovski un 3. ražošanas iecirkņa priešnieku Peteri Kivlenieku, pārejas bāsis ziedojoj citiem. Pēc Pirmā Maija svētkiem iera dāmiles kolhozā, lai pārlāgtu nelielu interviju no Petera Barkovska par iespējām kongresa un Lauksaimnieku savienības attīstības turpmākajām perspektīvām.

Pie mums arī jau ir trīs jaunībām, neatkarīgi no iepriekšējo gadu ražošanas spēku un līdzekļu potenciāla uzkrājumiem, būtu līdzīgas iespējas attīstīties. Zemnieku saimniecības ieskaitot.

Pie mums arī jau ir trīs jaunībām, iepriekšējo gadu ražošanas spēku un līdzekļu potenciāla uzkrājumiem, būtu līdzīgas iespējas attīstīties. Zemnieku saimniecības ieskaitot.

Un viņi ir ieinteresēti, lai tas būtu stiprs, lai nekas nenovējinātu tā spēku. Iznāk, ka ikviens, kas vēlas nošķirties, saimniekot patstāvīgi, ir sava veida drauds kolhoznieku labklājībai. Atrast risinājumu šīs pretrunas novēšanai — arī tas varētu būt Lauksaimnieku savienības kompetencē.

Uzskatu gan, ka šī intervija par savienības darbības turpmākajiem virzieniem vēl ir nedaudz pāragra. Nupat tikai aizlaists viens no visspringtākajiem visa gada darba posmiem, kad liekam pamatus rāzai un tātad arī saimniecības labklājībai, tās spēkam. Mums vēl nav iznācis laika pārdomāt, kā konkrēti liksim lietā apvienotos spēkus. Savu vārdu nav teikusi arī Lauksaimnieku savienības vadība, kurai mēs pat visus vadošos orgānus neievēlējām. Skaidrs ir viens — saienībai vēl jāaug un jāmācās spērt pirmos drošos soļus mūsu ekonomikas atveselošanā. Un mūsu cilvēkiem reizē ar to jāmācās justies tātīem zemes saimniekiem.

Intervēja L. LAUCE

ses, kas dzīvo apkaimē, no saucot par kīldīgu, kura cēsās būt jaunāka, mīl savus lopipus — divas kazas, stingri turas pie savas zemes pleķīša, pie nepārspējamas vēlēšanas vienā gabaliņā iešēt miežus, otrā — kartupeļus. Bet par visu, kas ar to saistīts, jāmaksā ar desmitniekiem.

«Ne uz vienu neturu ļau nu prātu, visiem sakū palīdzēt! — viņa uzstājīgi saka, cenšoties pasmaidīt. Ziema bijusi silta, paldies dievam, izdzīvojusi. Vai nelaimē, ja jau ceturtais gads, kopš tuvējā mežīnā sagatavota malka, bet nav kas izved. «Palīdzies kaimiņienei Broņislavai Rumpai — atnes pa klēpim. Un arī bez tā palīdz. Nāca apraudzīt, kad biju slima. Partijas biedre, bet nav iedomīga. Vispār komunisti ir

JAUNAIS CELŠ

PIEREDZE UN DARBMLESTĪBA

Savu profesionālo svētku priekšvakārā rajona sakaru mežgla zālē sapulcējās pasta nodalū priekšnieki, citu speciālitāšu pārstāvji, lai godinātu savus darba un kara veterānus, uzvarētājus sociālistiskajā sacensībā. Kolektīvā pārstāvju sveikt bija ieradušies partijas rajona komitejas ofrais sekretārs Pjotrs Romanovs un rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētājs Jānis Vucēns. Viņi atgādināja par lielo darbu, ko savu pieņākumā veikšās ieguldīja katrs mūsdienās tik daudzpusīgo sakaru darbinieks, liekot lietā savu lielu pieredzi un darbmīlestību. Ja nebūtu viņu, šīs nozares darbinieku, tiktū izjauktais normālais darbe un dzīves ritms visās mūsu cilvēku darbības sfērās, mēs vairs nezinātu, ko iesākt.

Rajona izpildkomitejas Goda rakstus saņēma Anastasijs Maksimova un Monika Petrova, kuras dažādos amatos, arī vadīdojās, sakaru sistēmā jau noslēdējušās pa 45 gadiem, arī tagad turpina darbu, ar Latvijas PSR Sakaru ministrijas Goda rakstiem apbalvoti darbinieki Jānis Karkovskis un Anelija Aleksejeva, tika godināti Lielā Tēvijas kara un darba veterāni Jānis Vārpulis un Ārkādijs Slobodjors, Vaclavs Samovičs, Taisija Kasjančika un citi, labāko lauku sakaru nodalū priekšnieki, kuru sacensībā goda pilno pirmo vietu izcīnījusi Riebiņu nodaļa.

Cienījamajiem un godājamajiem veterāniem klāt nākuši,

viņu saimi papildinājuši vienpadsmīt cilvēki, tagad šajā pieredzējušajā gvardē ieskaņīti jau 45 cilvēki. Daudzi no viņiem joprojām strādā, ir savās darba vietās, veic parastos uzdevumus, ir par paraugu jaunajiem, kuri nesen iesākuši darba gaitas.

Laikraksta «Jaunais Ceļš» redaktors Antons Rancāns visiem klātesojām pateicībās par darbu, ka viņi ieguldījuši agrofirmas lieltirāžas laikraksta popularizēšanā, sevišķi nodalām, kurās apkalpo kolhozu «Sarkanais Oktobris» — Riebiņu un Pieniņu, tāpat arī kaimiņu — Stabulnieku, Rušonās, Aizkalnes, Priekuļu, Anspoku un citām, aktivitākajiem sabiedriskajiem preses izplatītājiem. Viņš apkopoja pirms kārtas rezultātus konkursā par labāko laikraksta «Jaunais Ceļš» izplatītāju, labākajiem pasniedza agrofirmas piemīnas suvenīri. Tos izplētnījus «Preses apvienības» Preiļu centrālā kioska pārdevējas Larisa Vasjutkina un Matriona Veličko, sabiedriskā izplatītāja, agrofirmas cīties rūpītās grāmatvede Anda Saleniece, Riebiņu sakaru nodaļas priekšniece Lidiņa Nikolajeva, Aizkalnes sakaru nodaļas priekšniece Stanislava Bīvbāne, viņas kolēģas Priekuļos un Anspokos Jānīna Pastare un Lūcija Skutele.

Sakarnieki savus svētkus turpināja pie kafijas galdiem, klausoties viņiem veltītu svētku koncertu sava kolektīva vokāli instrumentālā ansamblā izpildījumā.

Juris Kauša

Mēs gribam iet jaunās demokrātiskās attīstības celu, dzīvot tautu draudzības un sadarbības apstākļos, atzīstot visu tautu vienīdzību.

Neizmirsīsim mūsu tautas grūto vēsturisko dzīves un attīstības gaitu, to, ka septiņus simtus gadu latviešu tauta tika vācu muīzniecības verdzināta. Latvieši ar kriekiem dzīvojuši vislabākajās attiecībās, jāpateicas visām tautām, ka kopīgi tika likvidēts vācu hitleriskais fasisms. Tagad, demokrātiskās pārkārtosāšanās laikā, latviešu zemniekiem jājodod brīva rāzošana uz pareizi organizētās zemniecības attīstības principiem un kooperācijas ceļa. Laiks zemniekušus atgriezt pie bīrvāra, rāzošanas, bez birokrātijiem, izrakotājiem un kakla kungiemi, kuri tiek sešas septiņas reizes augstāk atalgoti par kolhozniekiem. Tādā veidā zemnieks tiek ekspluatēts.

Kolhoznieku pilnsapulcē jāpienem lēmums, ka vadošie darbinieki drīkst saņemt ne vairāk kā 1,5 reizes lielāku algu, salīdzinot ar kolhoznieku darba vidējo apmaksu. Likvidēt visas piemaksas, kuras tika ieviestas brežnevīkās stagnācijas gados.

Lielākā zemniekiem prasa palīdzēt laukumsaimniecības produkcijas rāzošanas palielināšanā un aicina pārdot vairāk kā 1,5 reizes produkcijas, bet vai mēs to varam, pāstāvot tādai attieksmei pret individuālajām saimniecībām, kāda ir pie mums? Lai saplūtu.govij sienu, jābrauc piecius kilometrus, un tur arī var plaut tikai nolādētos grīšļus, kurus lopīnš neēd. No tādām barības pienīš nefēcēs, nebus ne pašam kolhozniekam, ne darba tautai pilsētā. Vēl ir problēma, kā šo lopbarību dabūt mājās.

Ir tāds stāvoklis, ka, lai dabūtu zirgu piemāju zemes apstrādei, jāpatēri vīsmaz piecas stundas — no agrā līdz pusdienu laikam. Un tad vēl nevari būt drošs, ka paliksi dzīvs, par ko pats esmu pārliecīgās. Karā mani nekēra fašistu lodes, bet ar zirgiem ir bīstamāk. Gadās,

ka septiņus gadus vecus zirgus neviens nav māctījis strādāt lauku darbos. Kolhozā ir treneri, kārē apmāca sportam, sanem algū, bet mums nav ar ko apstrādāt savus piemāju dārziņus.

ras kinofilmu par kolhozu «Ādaži», kur pusdienu laikam atvēlētas divas stundas. Spriediet paši, vai pa stundu var pagūt atbrukt no darba vietas, papusdienot, izslaukt govi un laikā būt atpakaļ darbā? Tas nav iespējams fiziski.

Un mēs vēlamies, lai šādos apstākļos pie mums paliek un strādā jaunaatne, sevišķi lauku darbos.

Iepazīstoties ar laikrakstā publicētajiem kolhoza paraugstatūtiem, gribu ierosināt pilnsapulcei, kas pieņems šo projektu, to papildināt ar šādiem ierakstiem:

1. Strādājošiem kolhozniekiem izmaksāt 40 procentus no visiem kolhoza ienākumiem;

2. Piecpadsmit līdz divdesmit procentus no kolhoza graudaugu ražas, izzāvētas un iztīrītas, pārdot kolhozniekiem, vadoties no viņu nopelnītās naudas rubļos;

3. Izstrādes normas pieņemt kopsapulcē, to noteikšanai ievelēt komisiju no visu nozaru — lopkopības, laukkopības, mehanizācijas, arī saimniecības vadības un grāmatveidības pārstāvjiem, kuru tāpat apstiprina kopsapulce. Apstiprinātās normas publicējamas un izsniedzamas saimniecības laudīm personiski, tās liejomās vīsmaz piecus gadus;

4. Revīzijas komisija ievelētā uz diviem gadiem, pēc šī terminā izbeigšanās pilnīgi jāatlauj tās sastāvs;

5. Kolhoznieku kopsapulcei jāiesniedz ziņas par to, kāda ir viszemākā, un kāda — visaugstākā alga kolhozniekiem, vadītājiem, speciālistiem, kantora darbiniekiem, kādas premijas saņem kolhoznieki un kādas — priekšniecība, neskaitot tā saukto «trīspadsmito algu».

Bronīslavvs YEIGULIS, pensionārs, PSKP biedrs

No jauna iepazīsts novads

Esmu dzimis un audzis Latgalē, tepti arī aizrit darba dzīves gadi, te savus mūžus nosaigājuši tēvs un māte, viņu vecāki un radi. Tādā, ar pilnām tiesībām varu uzskaitīt sevi par latgaliefi. Daudz esmu redzējis no tās likteniem, par daudz ko lasījis grāmatas, periodikā, iepazīzinās dzīves tāstu lappusēm, pats mēģinājis tos izsketiņāt no atšķārā vēsturiskā un literārā mantojuma kamoliem. Un tomēr Latgale atsausa gluži no jauna Rēzeknes latgaliešu kultūras biedrības zinātniski praktiskajā konferencē, veltītā 85. gadadienai kopš latīnu burtu drukas aizlieguma atcelšanas manā novadā, 7. maijā piena konservu kombināta kultūras namā, kur mūs visus laipni uzņēma sī lieliskā nāma saimnieks Pēteris Keišs.

Nerunāšu par to, cik ieinteresēto bija uzņēmis šīs nams, bet bez vietējiem, rēzekniešiem pašiem, bija arī tādi, kuri ieradās no Daugavpils un citām attālākām vietām. Tas liecināja par lielo interesiju par novada pagātni, kas saglabājusies tajos vienos un meitenēs skolas vecumā.

Ar tādu gandrājumu jāatzīmē Rēzeknes mākslas un novadpētniecības muzeja darbinieku lielais ieguldījums latgaliski rakstītā vārda saglabāšanā un viņu pūles, sarīkojot latgaliski iznākušo grāmatu un periodisko izdevumu izstādi. Gan to, kuri gaismu ieraudzījuši tepti Rēzeknē, gan Daugavpili un Rīgā Vladislava Loča un citās izdevniecībās pirms gadu desmitiem, jau nodzeltējušām lapusēm, pie kurām bāil piedurties, bāil tām uzpūst elpu, un pilnīgi jauniem izdevumiem uz balta papīra, biezos vākos un labā iestējumā, izdotiem latgaliešiem emigrācijā, ārzemē, pa liekākajai delai pajā savienībā «Latgalu izdevniecībā».

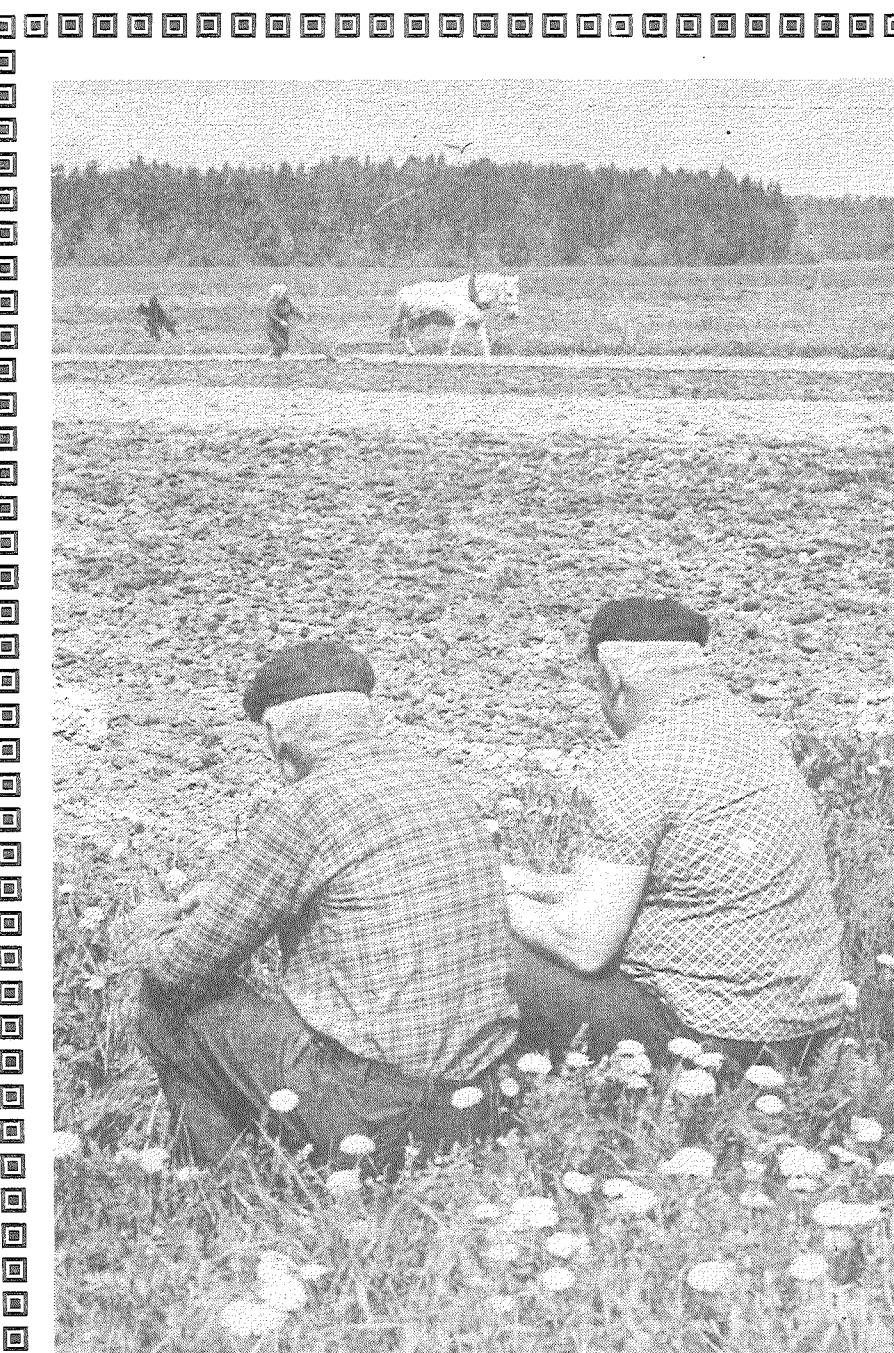
Seit tāka nolasīti astoņi apjomīgi zinātniskie referāti ar bagātīgu faktu materiālu par novada vēsturi, par tā spējīgajiem un nenogurdināmajiem apgaismes darbiniekiem, kuri nezēloja savas pūles un veselību Latgales garīgajai atmodai. Ar aplausiem tika uzņemti Latvijas valsts universitātes docenta P. Lažāna drukas aizlieguma laikmetā raksturojums, rēzeknieša un dzejnieka A. Kükoja lasījums par pirmajiem latgaliešu periodiskajiem izdevumiem, to paredzējumiem, kas ir ciešā saistībā ar mūsdienām, pilsētas 5. vidusskolas 11. klašu skolnieces S. Civiles pētījums par pirmās latgaliešu avizes «Gaisma» saturu, stila un mākslinieciskajām iepatnībām. Tād sekotā vairākas lekcijas par Latgales atmodas laikmetā ievērojāmajiem darbiniekiem. Par F. Kempi stāstīja izdevniecības «Liesma» darbiniece S. Brice, par F. Trasunu — LVU profesors, tehnisko zinātni doktors M. Šneps, brāļiem Skrindām — inženieris no Daugavpils R. Kudinš, izdevēju Vl. Loci-Vaidēnu — Dricēnu vidusskolas skolotāja S. Kalvāne, ar nacionālās skolas aizsākumiem Latgalē iepazīstināja novadpētnieks no Viljāniem N. Rudko.

Bija daudz jaunājumi, bija arī neplānotas uzstāšanās, pieņemtas vairākas atbilstošas rezolūcijas. Un stingra apņemšanās šāda tipa pasākumus rīkot biežāk dažādās novada vietas, rūpēties par mantojuma, par piemīnas vietu saglabāšanu.

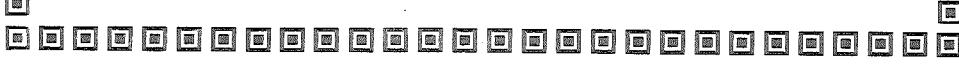
A. RANCĀNS

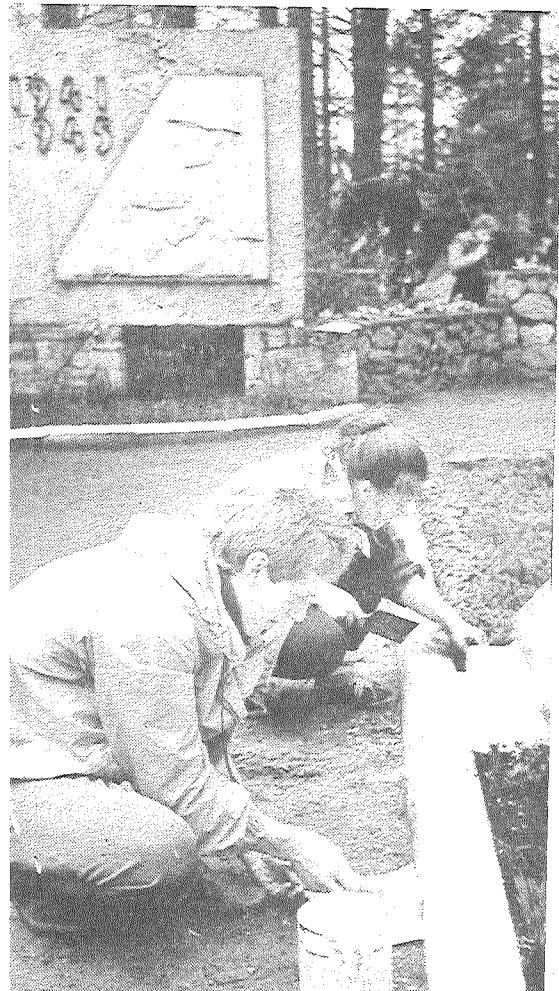
Zemnieks grib būt patstāvīgs

Gotīnām mūsu saimniecībā iedalīta īoti maza platība ganībām, tā jau piecpadsmit gadus nav mainīta un mēsīta, praktiski tur lopam nav ko ēst, jo zāles kumšķi redzāmi tikai pie mēslu «blīnām». Nav labāk arī saimniecības centrā, labi, ja iedalītā platība būtu kaut ceļā daļa no tās, kas paredzēta kolhoza sabiedriskajiem lopiem, turklāt tā ir tālu no centra. Ir novērots, ka daži, lai izslauktu savu govijā sienu, jābrauc piecius kilometrus, un tur arī var plaut tikai nolādētos grīšļus, kurus lopīnš neēd. No tādām barības pienīš nefēcēs, nebus ne pašam kolhozniekam, ne darba tautai pilsētā. Vēl ir problēma, kā šo lopbarību dabūt mājās.

REZERVĒ

Dabīgās zāles

Tautas medicīnā plaši tiek izmantotas pastinaka saknes. Tās lieto kā līdzekļi asinsvadu spazmu novēršanai. Ar to izskaidrojama pastinaka labvēlīgā ietekme uz cilvēka organizmu, ja tas slimio ar hipertoniju, stenokardijs, ja ir muskuļu krampji. Vēl valrāk — pastinaka uzlējumiem piemīt nomierinoša iedarbība nelirožu gādījumā, tas uzlabo mīgu, rosinā ēstgrību, atjauno spēkus slimniekiem, kas atveselojas. Lai sagatavotu pastinaka ūdens uzlējumu, jāņem divas ēdamkarotes sasmalcinātu sakņu, apļej ar vienu glāzi vārošā ūdens, atstāj nostāvēties 30 minūtes, izķāš un lieto 1/3 glāzes trīs reizes dienā pirms ēšanas.

Ārstniecības baldriānam ārstnieciskiem mērķiem izmanto saknes un saknērus. Tajos ir daudz alkaloidu, miecvielu, saponīnu, cukuru, un ēterisko eļļu. Lieto nervu darbības traucējumu gadījumos, agrinas hipertonijas, kuņga sekrēcijas funkcijas traucējumu ārstēšanai, zarnu trakta un aknu žultsvadu spazmu, aknu koliku gadījumos.

Ipaši pozitīvs efekts, ārstējoties ar baldriāniem, novērojams tad, ja tos lieto ilgstoti — divus trīs mēnešus. Ūdens uzlējuma sagatavošanai nem 20 grāmus (divas — trīs ēdamkarotes) sakņu un saknēru, ievieto tos emaljētā traukā, apļej ar vienu glāzi karsta, vāroša ūdens, apsedz ar vāku un silda ūdens vannā

15 minūtes. Pēc tam 45 minūtes atdzēsē, izspiež un izķāš. Lieto divas līdz trīs ēdamkarotes pusstundu pēc ēšanas. Uzlējumu uzglabā vēsā vietā ne ilgāk kā divas diennaktis.

Praksē pierādījies, ka loti iedarbīga ir nomierinoša tēja, kurās sastāvā ietilpst baldriāna saknes un saknēri (viena daļa), piņamētru lapas (divas daļas) un apīni (viena daļa). Šīs sastāvdaļas sajauc, sasmalcina, pēc tam nem vienu ēdamkaroti maišķūna un ulezī tam divas glāzes verdoša ūdens, nostādina slēgtā traukā 30 minūtes, izķāš un lieto pa pusglāzei divas reizes dienā.

Jūsu veselības uzlabošanai noderīga var būt arī ārstnieciska alteja. Tās saknes satur varu, poliāharidus, cieti, pektinu, kārotinu, minerālsālus. Lieto

augšējo elpošanas ceļu, kuņga un zarnu trakta glotādas iekaisumu ārstēšanai, izmāntojot novārījumu, pseruāzes gadījumos samazinās izsīkumā daudzums, izplatība. Novārījuma sagatavošanai nem sešus gramus sasmalcinātu saknū (divas ēdamkarotes), ievieto emaljētā traukā, apsedz ar valrāku un karsē ūdens vannā 30 minūtes, atdzēsē desmit minūtes, izspiež un lieto pa pusglāzei trīs reizes dienā pēc ēšanas.

Ir vēl daudz citu receptu, kā sagatavot dabīgās zāles no mums labi pazīstāmām zālītēm un augiem. Par to var izlasīt speciālu literatūru. Ja šie mani koncepti kādu būs uz to rosinājuši, jutīšos loti priecīgi.

Rozalija MAJORE
Preilos

Kolhoza rota — Kauša

Vairāku kilometru garumā izstiepies paaugstinājums, kuram dots Kaušas nosaukums, tas aizsākas pie Zaseku sādžas un alzīvja līdz Pieplieniemiem, pāri skaustu terikots liecījs. Vietējā izloksnē skausts tad arī ieguvīs savu nosaukumu. Ir vēl arī mazā Kauša, kas relatīvi izcejas Lielo Rumpu

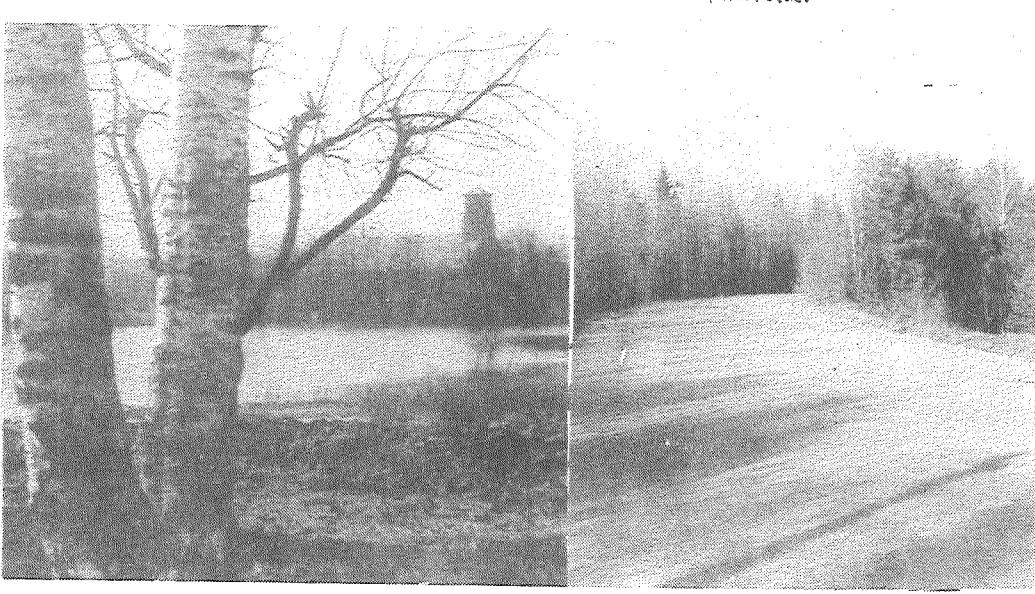
un citu sādžu apkārniem, kas Pieplieniem pietuvojas no otras puses.

Visskalstākā Lielās Kaušas daļa ir posmā netālu no Pieplieniem. Abās pusēs tal ir dzīlās iepakas, kas, acīmredzot, saglabājušās no apledojuša laikiem, daļēji apauqušās ar mežu nogāzes. Pavasaros te skaistli uzzied vīz-

bules, iepakās tvaigi smaržo ievu ziedi, neatnemamie koku zaros dzied putni. Mežs pēkšņi pašķiras, un skatienam atklājas Pieplieni ezers, kurā kā bledinā, noliktā iepakā ciepta centra viidū, spogulojas baznīca un baltā bijusā skolas ēka. Krāsnās krastmalas blezi apdzīvotas.

Sava netīla ūdens krātuvite ir arī pie mazās Kaušas — cilvēka roku veidots ezeriņš. To viegli var likvidēt, izrokot grāvi uz ceļa, bet tad pazudīs ūdens, kas arī nākamā dod veldzi apķartējēm laukiem, nobālēs ainava un nebūs kur apmesties meža plīlēm.

Skaists un savdabīgs ir ūdens stūrītis, ko saučam par Kaušu, tas jāsaņābā.

Pasaule redzēs — apbrīnos

(Nobeigums.
Sākums 18. numurā.)
Interjerā atrodas daudzi glezniecības, dekoratīvās un lietišķas mākslas pieminekļi. Starp tiem arī Rušonās mužnieku Dadziboga un Ievas Justīnas Sostovicu portreti. Viņi atdāvināja baznīcā un klostērim 17. ceturtekā ar 90 zemnieku mājām. Pieminekļu sarakstā iekļautas vēl sekotās gleznas «Svētās Vincents Ferrari», «Svētās Januārs», «Svētā Jura cīna ar pūki» un «Svētās Jāzeps» — grieztos koka rāmos. Vienas gleznas autore — K. Češkeviča. Pie dekoratīvās mākslas šēdeviem pieskaitāmi altāri ar gleznām, bet pie lietišķas mākslas pieminekļiem arī dzan erģeles.

Blakus labi koptajai un lolojai bazilikai atrodas dominikānu klostera ēka, lai arī nesen remontēta, to mērā gauzām bēdīga paskaņa. Vairāk nekā 150 gadus Aglonā darbojās «baltie tēvi» (tā vietējās iedzīvotāji sauka baltajos talāros tērplos dominikāņus). Dominikāni cēla baznīcas un dibināja draudzēs Višķos, Preilos, Jasmuižā un citur. Milzīga loma ir arī Latga-

les kultūras dzīvē. 1820. gadā klosteri tika nodibināti pirmais garīgais seminārs. Pēc gadsimta tā darbā atjaunoja Latvijas bīskaps Anatolijs Springovičs.

Runājot par klosteri, šoreiz pieminēsim faktu, ka tas savā laikā ir bijis par soda vietu nepakļāvīgajiem garīdzniekiem. Vēsturnieks B. Brezgo min, ka Aglonas arhīva atradis Moğilevas virsbīskapijas vizitatora 1912. gada 20. jūlijā rīkojumu Aglonas klostera priekšniekam, lai klosteri soda izciešanai uzņemtu pazīstamo Latgales sabiedrisko darbinieku, baznīckungu Kazimiru Skrindam. Saskaņā ar Pēterpils apgabaltiesas 1912. gada 1. februāra rīkojumu Skrindam, katoļu draudzes īnācītājam Pēterpili un laikraksta «Dryva» izdevējam, bija pieprasītas trīs nedēļas aresta par draudēšanu policijai. A. Novickis grāmatā «Agluna» (R., 1929) rakstīja, ka klosteri sodu izcītuši vairāk nekā divi simti.

Vēl viena būtiska epizode saistīs ar Latgales muzeju dibināšanu. B. Brezgo rakstā par vecākajiem mu-

zejiem («Laigolas pagone» I. Daugavpili, 1943) stāsta:

«Aglunā kai Latgolas reliģiskos dzīves centrā beja nūlamts irekot Latgolas centrālo muzeju nūdalu. Te parādīts beja vokt reliģiskos dzīves priksmas: svātū tālus, svātglezñas, dīvakolpojumu pīdarumus, religioza satura grozītas, rūkrokstus, dokumentus. Irekot muzeja nūdalu Aglyunā beja parādīts pēc tam, kad jau byus irekots muzejs Rēzeknē.»

Un vēl — rakstos par B. Brezgo min: «Nu Latgolas klūsteru bibliotekom leidz 1940. godam ir uzglobojušas Aglyunā — apmāram 4853 īspītas un 82 ar rūku rakstītas grozītas un veistūki...» No pēdējām publikācijām pēsē jūs jau zināt par šīs bibliotēkas bojā eju pēckara gados.

Nenoliedzama bija katoļu baznīcas aktivitāte salīdzīkultūras labā. Ar Aglonas garīdznieku atbalstu 1926. gadā sākās Aglonas viršeš un dažus gadus vēlāk Jaunaglonas sieviešu ģimnāzijas celtnei.

Valsti uzsāktā reliģijas reabilitācija liek mums par jaunu palūkoties uz Aglonu, saskatīt tās unikālo vietu katoliskajā pasaule, sadzīrdēt tās starptautisko skānējumu, Aglonu — Dievmātes brīnumdarītājas svētbildes atrašanās vieta. Un tādu Dievmātes parādīšanās un brīnumdarītāju ikonu vietu katoliskajā pasaule nav sevišķi daudz. Minēsim Cēstohovu Polijā, Lurdū Francijā, Fētimu Portugālē. Diplomāti, ziņātnieki un kompetenti garīdzniecības pārstāvji patlabā intensīvi strādā, lai nojauktu šķēršļus Maskavas un Vatikāna savstarpejās saprāšanās celā.

Un tādēļ dziļi izprotams ir Latgaliešu kultūras biedrību savienības aicinājums veidot Nacionālo parku Aglonā. Ir jāmeklē, kuru ejot, pretrunā nenonāktu saimniecības intereses un rūpes par kultūru, vēstures un dabas pieminekļu un tīcības saglabāšanu.

AĪRELA: Aglonas skolēni kopī Lielā Tēvijas kara kritušo cīnītāju brāļu kapus.

V. ROMANOVSKIS

**Pasūtiet
savu laikrakstu
„Jaunais Celš“!**

Kino maijā

26. «Novērotājs» («Tallinn-filmi»);

28. «Ilfas cītōkša gūsteknis» — 1. filma. 1. un 2. sērija (Odesas st.).

29. «Ilfas cītōkša gūsteknis» — 2. filma (Odesas st.).

30. «Luiziāna», 1. un 2. sērija (Kanāda, Francija).

31. «Grēkāzis» (A. Dovženko st.).

Redaktors A. RĀCANS